

the significant amounts of information; insufficient disclosure of the problem; lack of previous experience in creating mind maps, etc.

Key words: mind map, graphic mind map, graphic mind map, web services for creating graphic mind maps, foreign language training, students of engineering and technical specialties.

Дата надходження статті: 05.05.2021 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, доцент Рускуліс Л. В.

УДК 37.378

DOI <https://doi.org/10.37915/pa.vi49.275>

Чувасов М. О.;

orcid.org/0000-0002-2024-9095

ГОТОВНІСТЬ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОГНІТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті на основі аналізу педагогічної теорії і практики розкрито можливості та тенденції формування готовності до використання інформаційно-когнітивних технологій. Наголошено, що все життя в сучасному світі будується на отриманні інформації. Той хто навчається швидше, може збирати й аналізувати великий об'єм даних, отримує значну перевагу перед іншими людьми. Процес навчання також повинен підлаштовуватися під сучасні реалії, тому з'являються нові методи і технології навчання. Акцентовано, що найбільш ефективні способи отримання знань побудовані на застосуванні інформаційно-когнітивних освітніх технологій.

Звернуто увагу, що готовність до використання інформаційно-когнітивних технологій ми визначаємо, виходячи із урахування особливостей інформаційно-когнітивної діяльності, специфіки інформаційно-когнітивного навчання та якостей особистості, які обумовлюють результативність і продуктивність майбутньої професійної діяльності.

Формування готовності студентів до використання інформаційно-когнітивних технологій неможливе, якщо у них низький рівень інтелекту, не сформовані когнітивні вміння та навички, властивості мислення.

Наведено результати виявлення рівня розвитку інтелекту, когнітивних умінь та навичок, властивостей мислення за допомогою методики вивчення особистості, тесту Р. Амтхауера, методики «Інтелектуальна лабільність» на констатувальному та формуальному етапах педагогічного експерименту.

Позитивна динаміка рівнів готовності до використання інформаційно-когнітивних технологій у процесі організації та здійснення фахової підготовки майбутніх учителів довела ефективність експериментальної методики щодо формування досліджуваного утворення.

Зроблено висновки, що розвиток компонентів готовності майбутніх учителів до використання інформаційно-когнітивних технологій у ході вивчення спеціальних дисциплін позитивно впливає на характер їхнього ставлення до професійної діяльності.

Ключові слова: інформаційно-когнітивні технології, готовність, майбутні вчителі, професійна діяльність, когнітивні вміння та навички.

Постановка проблеми. Сьогодні, коли головним завданням вищої школи є розвиток творчої особистості, пріоритетного значення набуває формування готовності майбутніх учителів до використання інформаційно-когнітивних технологій.

Від готовності до використання вчителем таких технологій залежить і рівень розвитку когнітивного потенціалу учнів, їхньої компетентності.

Основним освітнім орієнтиром виступає повага до особистості, сприяння розвитку та збагаченню її когнітивного потенціалу, складниками якого є природні задатки і набуті у процесі соціалізації компетентності, вольові передумови до пізнавальної діяльності.

Подолання репродуктивного стилю підготовки майбутніх фахівців та перехід до нової освітньої парадигми передбачає і нові вимоги до підготовки педагогічних кадрів, які забезпечують готовність до використання інформаційно-когнітивних технологій як результат підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності і є стратегічними напрямками у модернізації вищої педагогічної освіти. Перед учителями постає завдання переорієнтувати навчальний процес на формування творчої особистості, здатної самостійно здобувати знання з різних джерел інформації та застосовувати їх у практичному житті.

Аналіз досліджень. Питанню готовності до педагогічної діяльності присвячені праці вітчизняних і зарубіжних педагогів (Б. Ананьєв, І. Волощук, Н. Гузій, М. Дяченко, В. Іванова, Л. Кандибович, Л. Кондрашова, В. Крутецкий, В. Моляко, О. Мороз, В. Морозов, В. Пономаренко, А. Романова, В. Сластьонін, Д. Узнадзе, Н. Шеляховська та ін.).

На основі аналізу наукової літератури й педагогічної практики було встановлено, що готовність – це інтегрально складне утворення особистості, що містить мотиваційний, операційний, особистісний та оцінний компоненти.

Інформаційно-когнітивні технології дозволяють управляти процесом формування інформаційної компетентності, адаптуючи зміст, організаційні форми, засоби та методи навчання до когнітивних можливостей кожного учня.

Використання інформаційно-когнітивних технологій потребує не тільки урахування стилів навчання здобувачів освіти, а й переосмислення ролі та функцій педагога.

Мета статті – теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка ефективності формування готовності майбутніх учителів до використання інформаційно-когнітивних технологій як результату підготовки їх до професійної діяльності.

Виклад основного матеріалу. В нашому дослідженні будемо розглядати готовність учителя до використання інформаційно-когнітивних технологій як важливу характеристику його професіоналізму і як результат підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності.

Одним із способів забезпечення особистісної орієнтації професійної підготовки фахівця є пошук таких технологій навчання, які б сприяли його самореалізації і приводили до створення освітніх продуктів, адекватних предметам, що вивчаються. У цьому випадку студент виступає суб'єктом своєї освіти, який має можливість вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію, ставити освітні цілі, відбирати зміст і форми навчання, тобто брати участь у проєктуванні власної освіти.

Застосування інформаційно-когнітивних технологій призводить до інтенсивного інтелектуального розвитку учнів, формуванню інформаційної компетентності, підвищенню якості навчання і кращому розумінню дітьми як самих себе, так і навколишнього світу.

К. Платонов готовність до педагогічної діяльності розглядає як інтегральну якість особистості, початок формування якої лежить у підструктурі досвіду й характеризується в першу чергу знаннями, уміннями й навичками, без яких неможливе здійснення професійної діяльності [14, с. 99].

Н. Шеляховська, досліджуючи готовність учнів профтехучилищ до праці, зазначила, що тимчасовий стан готовності будується на стійких особливостях особистості, отриманій освіті, знаннях, загальнотрудовах уміннях і навичках, ставленні до праці [17, с. 25–31].

Л. Кондрашова ввела поняття «морально-психологічна готовність до вчительської праці». На її думку, морально-психологічна готовність – це «складне особисте утворення, що поєднує в собі ідейно-моральні, професійні погляди і переконання, професійну спрямованість психічних процесів, самовладання, педагогічний оптимізм, налаштованість на педагогічну працю, здатність до подолання труднощів, самооцінки результатів цієї праці, потреба в професійному самовихованні, що забезпечує високі результати педагогічної роботи» [7, с. 9].

М. Левітов розрізняє довготривалу та короткочасну психологічну готовність. Він зазначає, що довготривала готовність формується впродовж певного часу під впливом різних об'єктивних та суб'єктивних чинників [9]. Він пише, що «цей вид готовності не є природженим, а формується в результаті цілеспрямованих, спеціально організованих заходів, зокрема педагогічних. Стійка готовність є важливою передумовою успішної діяльності» [9, с. 40].

Як зазначає М. Бершадський, «ніякий запас знань, отриманих в школі та ЗВО, не допоможе захиститися від дев'ятого валу інформаційної хвилі що здіймається, якщо випускник цих навчальних закладів не буде володіти інформаційною компетентністю, розвиненими інтелектуальними здібностями і критичним мисленням, уміннями самостійно виявляти і вирішувати проблеми, шукати або продукувати необхідну для цього інформацію» [2, с. 36].

Під інформаційно-когнітивними технологіями ми розуміємо спосіб організації навчального процесу інтелектуального розвитку учнів, що забезпечує розуміння ними навколишнього світу шляхом формування когнітивних компетентностей, необхідних для навчання в сучасному інформаційному світі. У рамках когнітивного підходу учень уважається активним і свідомим учасником процесу навчання, а не об'єктом навчальної діяльності педагога, тобто реалізуються суб'єкт-суб'єктні відносини між учнями та вчителем, а процес навчання має особистісно та соціально обумовлений характер. Цей підхід не тільки не суперечить педагогіці співробітництва та інтерактивним методам навчання, які так актуальні в сучасній педагогіці, а навпаки, бере їх на озброєння.

В умовах використання інформаційно-когнітивних технологій фокус освітнього процесу спрямований не на поглинання інформації, а на досягнення внутрішніх відносин досліджуваних предметів, це спонукає учнів до діалогового, дослідницького ставлення до навчання, роздумів, підвищує концентрацію ментальної активності, сприяє високоефективному зростанню розумової діяльності.

Інформаційно-когнітивні технології дозволяють створювати умови для розуміння досліджуваного матеріалу кожним користувачем. Розглядаються такі когнітивні функції людини як увага, сприйняття і швидкість обробки інформації, пам'ять, мислення. Застосування когнітивного підходу є основою підвищення результативності навчання.

Інформаційно-когнітивні технології відрізняються від пізнавальних тим, що пізнання відбувається в новому інформаційному середовищі. Це не тільки люди, природа, техніка, знаки (книги), але й комп'ютери і мережі (соціальні та комп'ютерні).

Для різних студентів характерний різний ступінь або інтенсивність в активному пізнанні. Ступінь прояву у них готовності до використання інформаційно-когнітивних технологій в навчальному процесі – це динамічний, постійно новий показник.

Для виявлення рівня розвитку когнітивних умінь та навичок, властивостей мислення було проведено анкетування викладачів. Для цього використовувалася

методика вивчення особистості та методика «Інтелектуальна лабільність». Результати дослідження наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Рівень розвитку когнітивних умінь та навичок на констатувальному етапі експерименту (у%)

Рівні	Контрольна група	Експериментальна група
Високий	6,8	6,5
Середній	46,7	46,1
Низький	46,5	47,3

Аналізуючи показники таблиці 1, можна зробити висновок, що більшість майбутніх учителів володіє когнітивними вміннями та навичками, властивостями мислення на низькому та середньому рівнях. Найвищий рівень сформованості когнітивних умінь та навичок мають 6,8 % студентів контрольної групи та 6,5 % студентів експериментальної груп. Низький рівень сформованості когнітивних умінь та навичок мають 46,5 % студентів контрольної та 47,3 % студентів експериментальної груп. Аналіз методики проведення контрольних робіт з дисциплін природничо-математичного циклу дозволяє говорити, що з боку викладачів не приділяється достатня увага розвитку й тренуванню пам'яті, увазі, мисленню, типу темпераменту, сприйняттю, типу нервової системи, почуттів, сили волі; немає цілеспрямованого керування процесом формування інтелектуальних умінь та навичок: виконання стандартних дій за зразком за допомогою викладача – виконання цих дій з частковою допомогою викладача – виконання цих дій цілком самостійно – виконання нестандартних вправ, задач – творчі завдання.

Зібрані факти дають підстави зробити висновок про те, що при традиційному навчанні спостерігається стихійне формування готовності до використання інформаційно-когнітивних технологій, що не забезпечує якісного навчання. Увесь процес навчання носив інтуїтивно-стихійний характер, самоорганізація та самоконтроль були фрагментарними. Такий стан обумовлюється рядом причин: не в повній мірі створенням креативного середовища у вищих навчальних закладах, недооцінкою цілеспрямованої, систематичної роботи з формування готовності до використання інформаційно-когнітивних технологій, недостатньою готовністю викладачів і здобувачів вищої освіти до систематичної творчої діяльності, бідністю методичного забезпечення навчального процесу і недооцінкою психологічного супроводу.

Як показали спостереження, у практиці закладів вищої освіти все ще має місце недооцінка новітніх технологій навчання й переоцінка традиційного підходу до організації та проведення занять; ігнорування інтерактивних форм і методів навчання; можливості вільного вибору способів дій і забезпечення ситуації успіху в формуванні готовності до використання інформаційно-когнітивних технологій майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін. Процес формування готовності студентів до використання інформаційно-когнітивних технологій не був систематичним, а їхня підготовка до майбутньої творчої діяльності є недостатньою.

Таким чином, констатувальний експеримент дав змогу зробити висновок, що у майбутніх учителів рівень сформованості готовності до використання інформаційно-когнітивних технологій розвинений недостатньо й необхідна цілеспрямована робота в цьому напрямі. Матеріали констатувального експерименту спонукали до розробки програми формування готовності до використання інформаційно-когнітивних технологій майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін.

У ході формувального етапу експерименту ми за допомогою вправ і тренінгів, розв'язування задач акцентували увагу на розвитку когнітивних умінь та навичок.

Результати дослідження наведені в таблиці 2.

Таблиця 2

Рівень розвитку когнітивних умінь та навичок на формульованому етапі експерименту (у%)

Рівні	Контрольна група	Експериментальна група
Високий	6,8	19,3
Середній	46,7	70,8
Низький	46,5	9,9

Проаналізувавши показники таблиці 2, робимо висновок, що після проведення формульованого експерименту високим рівнем розвитку когнітивних умінь та навичок володіють 6,8 % студентів контрольної та 19,3 % студентів експериментальної груп. Низьким рівнем розвитку когнітивних умінь та навичок володіють 46,5 % студентів контрольної та 9,9 % студентів експериментальної груп. Значне зростання високого рівня розвитку когнітивних умінь та навичок в експериментальних групах зумовлено створенням сукупності педагогічних умов, серед яких найбільш результативними варто вважати забезпечення самокерування процесів навчання та успішне формування системи знань.

Для виявлення рівня розвитку інтелекту на констатувальному та формульованому етапах педагогічного експерименту було використано тест Р. Амтхауера та «Культурно-незалежний тест інтелекту» Р. Кеттелла. Результати дослідження наведені в таблиці 3.

Таблиця 3

Динаміка рівнів сформованості інтелекту майбутніх учителів (у%)

Рівень сформованості	Констатувальний етап		Формульовальний етап	
	КГ	ЕГ	КГ	ЕГ
Високий	7,3	7,2	7,5	20,4
Середній	50,2	49,5	52,2	69,9
Низький	42,5	43,3	40,3	9,7

Проаналізувавши дані таблиці 3, робимо висновок, що після проведення формульованого експерименту високим рівнем сформованості інтелекту володіють 7,5 % студентів контрольної та 20,4 % студентів експериментальної груп. Низьким рівнем сформованості інтелекту володіють 40,3 % студентів контрольної та 9,7 % студентів експериментальної груп. Значне зростання високого рівня сформованості інтелекту в експериментальних групах зумовлено створенням сукупності педагогічних умов, серед яких найбільш результативними варто вважати використання інформаційно-когнітивних технологій та успішне формування системи знань. Результати, отримані за допомогою тестів Р. Амтхауера та Р. Кеттелла, дозволяють прогнозувати вибір рівня навчання, успішність навчальної та професійної діяльності, що потребують спеціальних інтелектуальних навичок.

Установлено, що процес навчання має знанневий характер, студенти не завжди бачать безпосередню значущість одержуваних знань у їх майбутньому професійному житті. Як показали спостереження, у практиці вищої школи все ще має місце недооцінка новітніх технологій навчання й переоцінка традиційного підходу до організації та проведення занять; ігнорування діалогу й полілогу; можливості вибору й ситуації успіху в формуванні готовності майбутніх учителів до використання інформаційно-когнітивних технологій. Процес формування готовності до використання інформаційно-когнітивних технологій не є систематичним, підготовка студентів до інформаційно-когнітивної діяльності в середній школі недостатня.

Аналіз здобутих результатів підтверджує, що розвиток компонентів готовності майбутніх учителів до використання інформаційно-когнітивних технологій у ході вивчення спеціальних дисциплін позитивно впливає на характер їх ставлення до інноваційної педагогічної діяльності.

Позитивна динаміка рівнів готовності до використання інформаційно-когнітивних технологій у процесі організації та проведення фахової підготовки довела ефективність експериментальної методики щодо формування досліджуваного утворення.

Висновки. При використанні інформаційно-когнітивних технологій (як результату підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності) учень вважається активним і свідомим учасником процесу навчання, а не об'єктом навчальної діяльності педагога. Тобто реалізуються суб'єкт-суб'єктні відносини між учнями та учителем, а процес навчання має особистісно та соціально обумовлений характер. Інформаційно-когнітивні технології не тільки не суперечать педагогіці співробітництва та інтерактивним методам навчання, які так актуальні в сучасній педагогіці, а, навпаки, використовують їх.

Проведене дослідження не претендує на остаточне розв'язання багатоаспектної проблеми формування готовності до використання інформаційно-когнітивних технологій майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін у процесі професійної підготовки в умовах закладів вищої освіти.

Подальшого вивчення та обґрунтування потребують проблеми впровадження спеціалізованого навчального курсу підготовки майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін до інформаційно-когнітивної діяльності з учнями та організація системи практикумів, тренінгів із розвитку когнітивних здібностей майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін. Перспективним вважаємо подальше дослідження проблеми формування готовності до використання інформаційно-когнітивних технологій майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін у процесі різних видів виробничої практики, оволодіння ними методикою впровадження інформаційно-когнітивних технологій у практику загальноосвітньої школи.

Список використаних джерел:

1. Ананьев Б. Г. Избранные психологические труды: в 2 т. Москва: Педагогика, 1980. 287 с.
2. Бершадский М. Е. Когнитивная технология обучения: теория и практика применения. Москва: Сентябрь, 2011. 256 с.
3. Волощук И. С., Евтух М. Б. Европейские ориентиры модернизации системы высшего образования Украины. *Развитие образования в СНГ: сборник научных трудов* / ред. В. А. Мясников. Москва, 2005. С. 27–32.
4. Гузій Н. В. Основи педагогічного професіоналізму: навч. посібник. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. 156 с.
5. Дьяченко М. И., Кандыбович Л. И. Психологические проблемы готовности к деятельности. Минск: Изд-во БГУ им. В. И. Ленина, 1976. 175 с.
6. Іванова В.В. Готовність студентів до творчої діяльності як показник професіоналізму майбутнього вчителя. *Професійне становлення майбутнього вчителя: монографічний огляд* / ред. Л. В. Кондрашова. Кривий Ріг, 2006. С. 85–114.
7. Кондрашова Л. В. Морально-психологічна готовність до вчительської діяльності. Київ: Вища школа, 1987. 53 с.
8. Крутецкий В. А. Психология: учеб. [для учащихся пед. училищ]. Москва: Просвещение, 1986. 336 с.
9. Левитов Н. Д. Психология характера. Москва: Просвещение, 1969. 424 с.
10. Моляко В. А. Техническое творчество и трудовое воспитание Москва: Знание, 1985. 79 с.
11. Мороз А. Г. Формирование готовности к педагогической деятельности у молодых учителей. Днепропетровск: Изд-во Днепропетровского ун-та, 1980. С. 71–75.

12. Морозов В. В. Формування готовності студентів до діалогічного навчання в педагогічному закладі. *Педагогіка вищої та середньої школи: зб. наук. праць*. Кривий Ріг, 2002. Вип. 4. С. 70–78.
13. Морозов В. В. Формування готовності студентів педагогічних закладів до діалогічного навчання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Кривий Ріг, 2000. 196 с.
14. Платонов К. К., Голубев Г. Г. Психологія. Київ: Вища школа, 1977. 247 с.
15. Слостенин В. А. Формирование личности учителя в советской школе в процессе профессиональной подготовки. Москва: Просвещение, 1976. 158 с.
16. Узнадзе Д. Н. Психологические исследования. Москва: Наука, 1966. 449 с.
17. Шеляховская Н. К. Формирование временного состояния готовности к труду у учащихся профтехучилища. *Вопросы педагогической психологии: сборник трудов*. Свердловск, 1972. С. 25–31.

Reference:

1. Ananiev, B. (1980). *Izbrannie psikhologicheskie trudy* [Selected psychological works]. (Vols. 1–2). Moskva: Pedagogika [in Russian].
2. Bershadskiy, M. (2011). *Kognitivnaia tekhnologiia obucheniia: teoriia i praktika primeneniia* [Cognitive technology of teaching: theory and practice of implementation]. Moskva: Sentiabr [in Russian].
3. Voloshiuk, I., & Yevtukh, M. (2005). *Evropeiskie orientiry modernizatsii sistemy vyshnego obrazovaniia Ukrainy* [European modernization guidelines of High education in Ukraine]. *Razvitie obrazovaniia v SNG*, 27–32 [in Russian].
4. Huzii, N. V. (2004). *Osnovy pedahohichnoho profesionalizmu* [The basics of pedagogical professionalism]. Kyiv: NPU im. M. P. Dragomanova [in Ukrainian].
5. Diachenko, M. & Kandybovich, L. (1976). *Psikhologicheskie problemy gotovnosti k deiatelnosti* [Psychological problems of readiness to the activities]. Minsk: Izdatelstvo BGU im. V. I. Lenina [in Russian].
6. Ivanova, V. V. (2006). Hotovnist studentiv do tvorchoi diialnosti yak pokaznyk profesionalizmu maibutnoho vchytelia [Students' readiness to creative activity as an indicator of future teacher's professionalism]. In *Profesiine stanovlennia maibutnoho vchytelia* [Professional development of the future teacher] (pp. 85–114). Kryvyi Rih [in Ukrainian].
7. Kondrashova, L. (1987). *Moralno-psykhologichna gotovnist do vchytelskoi diialnosti* [Moral and psychological readiness to teacher's activity]. Kyiv: Vyshcha Shkola [in Ukrainian].
8. Krutetskii, V. A. (1986). *Psikhologiia* [Psychology]. Moskva: Prosveshchenie [in Russian].
9. Levitov, N. D. (1969). *Psikhologiia kharaktera* [The psychology of character]. Moskva: Prosveshchenie [in Russian].
10. Moliako, V. A. (1985). *Tekhnicheskoe tvorchestvo i trudovoe vospitanie* [Technical creativity and labour education]. Moskva: Znanie [in Russian].
11. Moroz, A. G. (1980). *Formirovanie gotovnosti k pedagogicheskoi deiatelnosti u molodykh uchitelei* [Development of readiness for the pedagogical activity of young teachers]. Dnepropetrovsk: Izd-vo Dnepropetrovskogo un-tan [in Russian].
12. Morozov, V. V. (2002). Formuvannia hotovnosti studentiv do dialohichnoho navchannia v pedahohichnomu zakladi [The development of students' readiness to the dialogical education in the pedagogical establishment]. *Pedagogika vyshchoi ta serednioi shkoly*, 4, 70–78 [in Ukrainian].
13. Morozov, V. V. (2000). *Formuvannia hotovnosti studentiv pedahohichnykh zakladiv do dialohichnoho navchannia* [The development of students' readiness to the dialogical education]. (Candidate's thesis). Kryvyi Rih State Pedagogical University. Kryvyi Rih [in Ukrainian].
14. Platonov, K. & Golubev, G. (1977). *Psikhologia* [Psychology]. Kyiv: Vyshcha Shkola [in Ukrainian].
15. Slastenin, V. (1976). *Formirovanie lichnosti uchitelia v sovetskoii skhole v protsesse profesionalnoi podgotovki* [Development of teacher's personality in a Soviet school in the process of professional training]. Moskva: Prosveshchenie [in Russian].
16. Uznadze, D. N. (1966). *Psikhologicheskie issledovaniia* [Psychological research]. Moskva: Nauka [in Russian].
17. Sheliakhovskaya, N. K. (1972). Formirovaniye vremennogo sostoyaniya gotovnosti k trudu u uchashchikhsya proftekhuchilishcha [Development of temporary state of readiness for work of students in vocational school]. *Voprosy pedagogicheskoy psikhologii*, 25–31 [in Ukrainian].

Chuvason M. O.,

orcid.org/0000-0002-2024-9095

**READINESS TO USE INFORMATION AND COGNITIVE TECHNOLOGIES
AS A RESULT OF FUTURE TEACHERS PREPARATION
FOR THEIR PROFESSIONAL ACTIVITIES**

The article based on analysis of pedagogical theory and practice reveals possibilities and tendencies of formation of readiness for use of information and cognitive technologies. It is noted that all life in the modern world is based on information receiving. Someone who learns faster, can collect and analyze a large amount of data, gets a significant advantage over other people. The learning process must also be adapted to modern realities, so new teaching methods and technologies are emerging. In our opinion, the most effective ways of obtaining knowledge are based on the use of information and cognitive educational technologies.

The attention is paid to the fact that we determine readiness for the use of information and cognitive technologies taking into account the features of information and cognitive activity, the specifics of information and cognitive training and personality qualities that define the effectiveness and productivity of future professional activities.

It is impossible to form a student's readiness to use information and cognitive technologies of future teachers if a student has a low level of intelligence, cognitive skills and thinking abilities are not developed as well.

Here are presented the results of identification of the intelligence development level, of cognitive skills, of thinking properties with the help of methodology of a personality study, R. Amthauer test, "Intellectual Lability" technique at the acknowledging and formative stages of the study.

The positive dynamics of readiness levels for the use of information and cognitive technologies in the process of organizing and conducting of professional training proved the effectiveness of the experimental methodology for the development of the studied formation.

It can be concluded that the components of development of the readiness of future teachers to use information and cognitive technologies during the special disciplines study affect the nature of their attitude to professional activities positively.

Key words: information and cognitive technologies, readiness, future teachers, professional activities, cognitive skills.

Дата надходження статті: 27.04.2021 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор Кондрашова Л. В.

УДК 378: [613: 616.995.42]

DOI <https://doi.org/10.37915/pa.vi49.276>

Шевчук О. А.*,

orcid.org/0000-0001-6021-2003

**ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ ІНФЕКЦІЙНОГО
ЗАХВОРЮВАННЯ КОРОСТИ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

У статті проаналізовано науково-педагогічну літературу, статистичну інформацію Центру громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України щодо показників інфекційного захворювання корости в Україні за 2016-2021 рр., Державної установи «Рівненський обласний лабораторний центр» Міністерства охорони здоров'я України, Комунального підприємства «Обласний центр громадського здоров'я» Рівненської обласної ради.

*© Шевчук О. А.